

תורה מסיני? השורשים הנסתרים של סיפור מתן תורה פרופ' ישראל הנוהל

שיעור 1: מתי החלה ידיעת קרוא וכתוב בישראל

תהלים מה, 1-18

(1) לְמַנְצַחַת עַל שְׁשָׁנִים לְבָנֵי קָרַח מִשְׁכֵּיל שִׁיר יְדִידָת. (2) רַחֵשׁ לְבִי דְבַר טוֹב אֲמַר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמֶלֶךְ לְשׁוֹנֵי
עַט סוֹפֵר מְהִיר. (3) יִפְיֶיפֵית מְבַנֵּי אָדָם הוֹצֵק חַן בְּשִׁפְתוֹתֶיהָ עַל כֵּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם. (4) חַגוֹר חֲרָבָה
עַל יָרֵךְ גְּבוּר הוֹדָה וְהִדְרָה. (5) וְהִדְרָה צֶלַח רִכְבַּע עַל דְּבַר אֱמֶת וְעֲנָה צֶדֶק וְתוֹרָה נוֹרְאוֹת יְמִינָה. (6) חֲצִיָּה
שְׁנוּנִים עַמִּים תַּחְתֶּיהָ יִפְלוּ בְּלֵב אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ. (7) כִּסְאָה אֱלֹהִים עוֹלָם וְעַד שְׁבֹט מִיִּשְׂרָאֵל שְׁבֹט מְלֹכוֹתָהָ.
(8) אֶהְבֵּת צֶדֶק וְתִשְׁנֵא רִשְׁעָה עַל כֵּן מִשְׁחָה אֱלֹהִים אֱלֹהֶיהָ שְׁמֹן שְׁשׁוֹן מִחֲבָרָה. (9) מִר וְאֶהְלוֹת קְצִיעוֹת
כָּל בְּגִדְתֶיהָ מִן הַיְכָלִי שֵׁן מְנִי שְׁמֹחָה. (10) בְּנוֹת מְלָכִים בִּיקְרוֹתֶיהָ נִצְבָּה שְׁגַל לִימִינָה בְּכַתֵּם אוֹפִיר. (11)
שְׁמַעִי בַת וִרְאִי וְהִטִּי אֲזִנֶּיהָ וְשִׁכְחִי עִמָּךְ וּבֵית אָבִיךָ. (12) וַיִּתְאוּ הַמֶּלֶךְ יִפְיָה כִּי הוּא אֲדוֹנֶיהָ וְהִשְׁתַּחֲוִי לוֹ.
(13) וּבַת צֹר בְּמִנְחָה פָּנֶיהָ יִחְלוּ עֲשִׂירֵי עָם. (14) כָּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פָּנִימָה מִמְּשַׁבְּצוֹת זָהָב לְבוֹשָׁה. (15)
לְרַקְמוֹת תוֹבֵל לְמֶלֶךְ בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רְעוֹתֶיהָ מוֹבְאוֹת לָהּ. (16) תוֹבֵלְנָה בְּשִׁמְחַת וְגִיל תְּבַאֲנָה בְּהִיכַל
מֶלֶךְ. (17) תַּחַת אֲבִתֶיהָ יִהְיוּ בְּנֵיהָ תְּשִׁיתָמוּ לְשָׂרִים בְּכָל הָאָרֶץ. (18) אֲזַפִּירָה שְׁמָךְ בְּכָל דֶּר וְדֶר עַל כֵּן
עַמִּים יְהוֹדוּךָ לְעֹלָם וְעַד.

ישעיהו ח, 1-8

(1) ויאמר יהוה אלי קח לך גליון גדול וכתב עליו בחרט אנוש למהר שלל חש בזו. (2) ואעידה לי עדים נאמנים את אורייה הכהן ואת זכריהו בן ברכיהו. (3) ואקרב אל הנביאה ותהר ותלד בן ויאמר יהוה אלי קרא שמו מהר שלל חש בזו. (4) כי בטרם ידע הנער קרא אבי ואמי ישא את חיל דמשק ואת שלל שמרון לפני מלך אשור. (5) ויסף יהוה דבר אלי עוד לאמר. (6) יען כי מאס העם הזה את מי השלח ההלכים לאט ומשוש את רצין ובן רמליהו. (7) ולכן הנה אדני מעלה עליהם את מי הנחר העצומים והרבים את מלך אשור ואת כל כבודו ועלה על כל אפיקיו והלה על כל גדותיו. (8) וחלף ביהודה שטף ועבר עד צואר גייע והיה מטות כנפיו מלא רחב ארצה עמנו אל.

שיעור 2: מקומו של הר סיני בשירות הקדומות

שופטים ה, 1-5

(1) ותִשָּׂר דְבוֹרָה וּבָרַק בֶּן אֲבִינֵעַם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר. (2) בְּפָרַע פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בְּרוּכוֹ יְהוָה. (3) שָׁמְעוּ מַלְכִים הָאֲזִינוּ רִזְנִים אֲנֹכִי לַיהוָה אֲנֹכִי אֲשִׁירָה אֲזַמֵּר לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. (4) יְהוָה בְּצִאתָהּ מִשְׁעִיר בְּצַעְדָּהּ מִשְׁדָּה אָדוּם אֶרֶץ רַעֲשָׁה גַם שָׁמַיִם נָטְפוּ גַם עֲבִים נָטְפוּ מִיָּם. (5) הָרִים נָזְלוּ מִפְּנֵי יְהוָה זֶה סִינֵי מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

דברים לג, 1-2

(1) וְזֹאת הַבְּרִכָּה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ. (2) וַיֹּאמֶר יְהוָה מִסִּינֵי בָּא וְזָרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ הוֹפִיעַ מֵהָר פֶּאֶרְן וְאֶתָּה מִרְבַּבְת קִדְשׁ מִיִּמִּינוֹ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ.

חבקוק ג, 3-7

(3) אֵלֹהֵי מִתִּימָן יָבוֹא וְקָדוֹשׁ מֵהָר פֶּאֶרְן סָלָה כְּסֵה שָׁמַיִם הוֹדוּ וַתִּהְלְתוּ מְלָאָה הָאֶרֶץ. (4) וְנִגְהָ כָּאוֹר תִּהְיֶה קִרְנֵים מִיָּדוֹ לוֹ וְשֵׁם חֲבִיּוֹן עֲזָה. (5) לִפְנֵי יְלֶךְ דָּבָר וַיֵּצֵא רֶשֶׁף לְרִגְלָיו. (6) עָמַד וַיִּמְדַּד אֶרֶץ רָאָה וַיִּתֵּר גּוֹיִם וַיִּתְפַּצְצוּ הָרָרִי עַד שָׁחוּ גִבְעוֹת עוֹלָם הִלִּיכוֹת עוֹלָם לוֹ. (7) תַּחַת אָוֶן רָאִיתִי אֱהֲלֵי כוֹשֵׁן יִרְגְּזוּן יִרְעוֹת אֶרֶץ מִדְיָן.

שיעור 3: דברות, ברית והפרת ברית בשירות הקדומות

תהילים פא, 1-17

(1) למנצח על הגתית לאסף. (2) הרנינו לאלהים עוזנו הריעו לאלהי יעקב. (3) שאו זמרה ותנו תף כנור נעים עם נבל. (4) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו. (5) כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב. (6) עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע. (7) הסירותי מסבל שכמו כפיו מדוד תעברנה. (8) בצרה קראת ואחלצה אענה בסתר רעם אבחה על מי מריבה סלה. (9) שמע עמי ואעידה בך ישראל אם תשמע לי. (10) לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר. (11) אנכי יהוה אלהיך המעלה מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו. (12) ולא שמע עמי לקולי וישאל לא אבה לי. (13) ואשלחהו בשרירות לבם ילכו במועצותיהם. (14) לו עמי שמע לי ישראל בדרך יהלכו. (15) כמעט אויביהם אנניע ועל צריהם אשיב ידי. (16) משנאי יהוה יכחשו לו ויהי עתם לעולם. (17) ויאכילהו מחלב חטה ומצור דבש אשביעה.

דברים לג, 8-11

(8) וללוי אמר תמיה ואוריה לאיש חסידה אשר נסיתו במסה תריבהו על מי מריבה. (9) האמר לאביו ולאמו לא ראיתו ואת אחיו לא הכיר ואת בנו לא ידע כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו. (10) יורו משפטך ליעקב ותורתך לישראל ישימו קטורה באפה וכליל על מזבחה. (11) ברה יהוה חילו ופעל ידיו תרצה מחץ מתנים קמיו ומשנאיו מן יקומו.

שיעור 4: התזוזה של הר סיני, משה המתווך ופחד העם בסיפור התורה

שמות יט, 1-6

(1) בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני. (2) ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ה'הר. (3) ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו יהוה מן ההר לאמר כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל. (4) אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי. (5) ועתה אם שמוע תשמעו בקלי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגלה מכל העמים כי לי כל הארץ. (6) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל.

שמות יט, 17-19

(17) ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויציבו בתחתית ההר. (18) והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו יהוה באש ויעל עשןו כעשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד. (19) ויהי קול השפר הולך וחקק מאד משה ידבר והאלהים יענו בקול.

שמות כ, 1-18

(1) וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר. (2) אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. (3) לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ. (4) לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבת על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי. (5) ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי. (6) לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשוא. (7) זכור את יום השבת לקדשו. (8) ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך. (9) ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרף אשר בשעריך. (10) כי ששת ימים עשה יהוה את השמים ואת הארץ ואת כל אשר בם וינח ביום השביעי על פניו יהוה את יום השבת ויקדשהו. (11) כבוד את אביך ואת אמך למען יארכו ימך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך. (12) לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה ברעף עד שקר. (13) לא תחמד בית רעה לא תחמד אשת רעה ועבדו ואמתו ושורו וחמרו וכל אשר לרעה. (14) וכל העם ראים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השפר ואת ההר עשן וירא העם ויגעו ויעמדו מרחק. (15) ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל

ידבר עמנו אלהים פן נמות. (16) ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. (17) ויעמד העם מרחק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים. (18) ויאמר יהוה אל משה כה תאמר אל בני ישראל אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם.

דברים ה, 1-28

(1) ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אלהים שמע ישראל את החקים ואת המשפטים אשר אנכי דבר באזניכם היום ולמדתם אתם ושמרתם לעשותם. (2) יהוה אלהינו פרת עמנו ברית בחרב. (3) לא את אבותינו פרת יהוה את הברית הזאת כי אתנו אנחנו אלה פה היום כלנו חיים. (4) פנים בפנים דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש. (5) אנכי עמד בין יהוה וביניכם בעת ההוא להגיד לכם את דבר יהוה כי יראתם מפני האש ולא עליהם בהר לאמר. (6) אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. (7) לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ. (8) לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבות על בנים ועל שלשים ועל רבעים לשנאי. (9) ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי. (10) לא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשוא. (11) שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוה יהוה אלהיך. (12) ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך. (13) ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך ועבדך ועמדתך ושורך וחמורך וכל בהמתך וגרך אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך. (14) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך יהוה אלהיך משם ביד חזקה ובזרע נטויה על פן צוה יהוה אלהיך לעשות את יום השבת. (15) כבוד את אביה ואת אמה כאשר צוה יהוה אלהיך למען יאריך ימיה ולמען ייטב לך על האדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך. (16) לא תרצח ולא תנאף ולא תגנב ולא תענה ברעף עד שוא. (17) ולא תחמד אשת רעה ולא תתאוה בית רעה שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמורו וכל אשר לרעה. (18) את הדברים האלה דבר יהוה אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על שני לוחות אבנים ויתנם אלי. (19) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך וההר בער באש ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם. (20) ותאמרו הן הראנו יהוה אלהינו את כבודו ואת גדלו ואת קלו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי ידבר אלהים את האדם וחי. (21) ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם יספים אנחנו לשמע את קול יהוה אלהינו עוד ומתנו. (22) כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מדבר מתוך האש כמנו וחי. (23) קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר יהוה אלהינו ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר יהוה אלהינו אליך ושמענו ועשינו. (24) וישמע יהוה את קול דבריכם בדברכם אלי ויאמר יהוה אלי שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליה היטיבו כל אשר דברו. (25) מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אתי ולשמור את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעלם. (26) לך אמר להם שובו לכם לאהליכם. (27) ואתה פה עמד עמדי ואדברה אליך את כל המצוה והחקים והמשפטים אשר תלמדם ועשו בארץ אשר אנכי נתן להם לרשתה. (28) ושמרתם לעשות כאשר צוה יהוה אלהיכם אתכם לא תסרו ימין ושמאל.

שיעור 5: המהפכה של המספר הצפוני

שמות כ, 19-22

(19) לא תעשוֹן אתִי אֱלֹהִי כִסֵּף וְאֱלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם. (20) מִזְבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי וְזִבְחֹתַי עָלָיו אֶת־עֹלֹתֶיךָ וְאֶת־שְׁלֹמֶיךָ אֶת־צֹאנֶךָ וְאֶת־בְּקָרְךָ בְּכֹל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אֶזְכֵּר אֶת־שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבִרְכָתֶיךָ. (21) וְאִם־מִזְבַּח אֲבָנִים תַעֲשֶׂה לִּי לֹא־תִבְנֶה אֶתְהֶן גְּזִית כִּי חֲרֹבָה הִנֵּפֶת עָלֶיךָ וְתַחֲלָלָהּ. (22) וְלֹא־תַעֲלֶה בְּמַעֲלַת עַל־מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא־תִגָּלֶה עֲרוֹתֶךָ עָלָיו.

שמות לב, 1-8

(1) וַיֵּרָא הָעָם כִּי בִשֵׁשׁ מִשֶׁה לָרֹדֶת מִן־הָהָר וַיִּקְהַל הָעָם עַל־אֶהֱרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר־יֵלְכוּ לִפְנֵינוּ כִּי זֶה מִשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מָה הָיָה לוֹ. (2) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶהֱרֹן פָּרְקוּ נְזָמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשֵׁיכֶם בְּנִיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וְהִבִּיאוּ אֵלַי. (3) וַיִּתְּפְּרוּ כָּל־הָעָם אֶת־נְזָמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיְבִיאוּ אֶל־אֶהֱרֹן. (4) וַיִּקַּח מֵיָדָם וַיִּצַר אֹתוֹ בַּחֲרֹט וַיַּעֲשֶׂהוּ עֲגֹל מִסֹּכָה וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. (5) וַיֵּרָא אֶהֱרֹן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לִפְנֵי וַיִּקְרָא אֶהֱרֹן וַיֹּאמֶר חַג לַיהוָה מִחָר. (6) וַיִּשְׁכְּמוּ מִמִּחֲרַת וַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיִּגְשׂוּ שְׁלָמִים וַיֵּשֶׁב הָעָם לֶאֱכֹל וּשְׂתוּ וַיִּקְמוּ לְצַחֵק. (7) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּךְ רֵד כִּי שַׁחַת עָמְךָ אֲשֶׁר הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. (8) סְרוּ מֵהָר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם עֲשׂוּ לָהֶם עֲגֹל מִסֹּכָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וַיִּזְבְּחוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.

שמות יט, 5-6

(5) וְעַתָּה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וְהִייתֶם לִי סֻגְלָה מִכָּל־הָעַמִּים כִּי לִּי כָּל־הָאָרֶץ. (6) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מְמַלְכֹת כְּהַנִּים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבַּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

שמות כב, 30

וְאִנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבִשְׂרָר בְּשׂוֹדָה טֹרְפָה לֹא תֹאכְלוּ לְכָל־בַּיִת תִּשְׁלַכּוּן אֹתוֹ

שמות כד, 3-7

(3) וַיִּבֹא מֹשֶׁה וַיְסַפֵּר לְעַם אֵת כָּל דְּבָרֵי יְהוָה וְאֵת כָּל הַמְשָׁפְטִים וַיַּעַן כָּל הָעָם קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה. (4) וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֵת כָּל דְּבָרֵי יְהוָה וַיִּשְׁכַּם בְּבִקְרָו וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ תַּחַת הָהָר וּשְׂתֵי עֶשְׂרֵה מִצְבֵּה לְשָׁנַיִם עָשׂוּר שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל. (5) וַיִּשְׁלַח אֶת נְעָרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עֵלֶת וַיִּזְבְּחוּ זִבְחִים שְׁלָמִים לַיהוָה פָּרִים. (6) וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם וַיִּשֹׂם בְּאֵגָנָתוֹ וְחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ. (7) וַיִּקַּח סֵפֶר הַבְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.

שמות לג, 7-11

(7) וּמֹשֶׁה יָקַח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה וַיִּקְרָא לוֹ אֵהָל מוֹעֵד וְהָיָה כָּל מִבְקֵשׁ יְהוָה יֵצֵא אֶל אֵהָל מוֹעֵד אֲשֶׁר מַחוּץ לַמַּחֲנֶה. (8) וְהָיָה כִּצְאֵת מֹשֶׁה אֶל הָאֵהָל יִקְוֶמוּ כָּל הָעָם וְנִצְבּוּ אִישׁ פֶּתַח אֵהָלוֹ וְהִבִּיטוּ אַחֲרֵי מֹשֶׁה עַד בָּאוּ הָאֵהָלָה. (9) וְהָיָה כִּבְאֵ מֹשֶׁה הָאֵהָלָה יֵרֵד עִמּוֹד הָעֵנָן וְעִמְד פֶּתַח הָאֵהָל וְדִבֶּר עִם מֹשֶׁה. (10) וּרְאָה כָּל הָעָם אֶת עִמּוֹד הָעֵנָן עִמְד פֶּתַח הָאֵהָל וְקָם כָּל הָעָם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ אִישׁ פֶּתַח אֵהָלוֹ. (11) וְדִבֶּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְשָׁב אֶל הַמַּחֲנֶה וּמְשָׁרְתוֹ יְהוֹשֵׁעַ בֶּן נּוּן נָעַר לֹא יִמִּישׁ מֵתוֹךְ הָאֵהָל.